

Warszawa, dnia 12 sierpnia 2022 r.

Sygn. akt VI Ka 49/21

1.

2. WYROK

2.1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

3. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSR (del.) Małgorzata Nowak - Januchta

protokolant: protokolant sądowy stażysta Weronika Zych

4. przy udziale prokuratora Marii Jaskuły

po rozpoznaniu dnia 12 sierpnia 2022 r.

5. sprawy J. S. syna S. i M., ur. (...) w W.

6. oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 4 kk

7. na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

8. od wyroku Sądu Rejonowego w Wołominie

9. z dnia 4 listopada 2020 r. sygn. akt V K 422/16

1. zmienia wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że w miejsce orzeczonej kary grzywny 200 (dwustu) stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 (dziesięciu) złotych, na podstawie art. 178a § 4 kk wymierza oskarżonemu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wołominie na rzecz adw. E. B. kwotę 516,60 złotych obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu oskarżonego w instancji odwoławczej oraz podatek VAT;

4. zwalnia oskarżonego od uiszczenia kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 49/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA**1.1 Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji**

Wyrok Sądu Rejonowego w Wołominie, V Wydział Karny z dnia 4 listopada 2020 r., sygn. akt V K 422/16

1.2 Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia**0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
		J. S.	Uprzednia karalność Sytuacja majątkowa	Karta karna k. 242 - 245 Informacja e - (...) k. 241
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.

Uprzednia karalność Sytuacja majątkowa	Karta karna Informacje - (...)	Załączone dokumenty urzędowe zostały sporządzone w przepisanej formie przez organy do tego uprawnione, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo poświadczane. Strony nie kwestionowały autentyczności tych dokumentów.
---	-----------------------------------	---

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1	Prokurator zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażąco niewspółmierność kary wymierzonej przez Sąd I instancji przy zastosowaniu art. 37a k.k. wobec oskarżonego J. S. - wskutek niedostatecznego uwzględnienia stopnia społecznej szkodliwości czynu wyrażonego w postaci zamiaru, rodzaju naruszonego dobra, jak również w okolicznościach i sposobie działania sprawcy, zasadach prewencji indywidualnej i generalnej oraz potrzebie kształtowania społecznej świadomości prawnej, w	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

	<p>szczegółności również motywacji, właściwości i warunków osobistych sprawcy, polegającą na orzeczeniu wobec oskarżonego za czyn z art. 178a § 4 kk kary 200 stawek dziennych grzywny, przyjmując jedną stawkę dzienną grzywny za równoważną 10 złotych, podczas gdy prawidłowa ocena ogólnych dyrektyw wymiaru kary, jak również zasada prewencji indywidualnej i generalnej stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz potrzeby kształtowania społecznej świadomości prawnej uzasadnia konieczność orzeczenia wobec oskarżonego za czyn z art. 178a § 4 k.k. kary 10 miesięcy pozbawienia wolności.</p>	
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.</p>		
<p>Zarzuty poniesione w apelacji zasługiwały na uwzględnienie. W ocenie sądu odwoławczego zarzut wymierzenia oskarżonemu rażąco niewspółmiernej kary jest trafny. Orzekanie o karze ma charakter indywidualny i jest procesem obejmującym dokonanie wyboru i zastosowanie odpowiedniej represji karnej właściwej dla konkretnej sytuacji i konkretnego sprawcy. Co do zasady z rażącą niewspółmiernością kary mamy do czynienia wówczas, gdy Sąd I instancji w sposób jaskrawy nie skoreluje wymierzonej kary ze stopniem winy, społecznej szkodliwości czynu oraz z cechami osobowymi sprawcy.</p> <p>O rażącej niewspółmierności kary można mówić również w razie nieuwzględnienia przez Sąd funkcji prewencyjnej i wychowawczej kary. Na gruncie art. 438 pkt 4 k.p.k. nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w</p>		

ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - "rażąco" niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu niedającym się wręcz zaakceptować (zob. np. wyrok SN z 6 października 1994r., II KRN 189/94, OSN Prok. i Pr. 1995, Nr 5, poz. 18).

Rażąca niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k., zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji, a karą jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k. oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. III KR 254/73, OSNPG 1974, nr 3-4, poz. 51 i aprobatę tego stanowiska: M. Cieślak, Z. Doda, Przegląd orzecznictwa, Pal. 1975, nr 3, s. 64; wyrok SN z dnia 13.02.2003, sygn. WK 1/03, OSNKW 2003/323).

Bezspornie sąd I instancji ma ustawowo zagwarantowaną swobodę w ferowaniu wyroku, w tym w kształtowaniu wymiaru kary. Rolą sądu odwoławczego jest w tym zakresie kontrola, czy granice swobodnego uznania sędziowskiego, stanowiącego zasadę sądowego wymiaru kary nie zostały przekroczone w rozmiarach nie dających się zaakceptować.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy ponieść należy,

że sąd rejonowy wymierzając oskarżonemu na podstawie art. 37a k.k. karę 200 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 10 zł zamiast przewidzianej w art. 178a § 4 k.k. kary pozbawienia wolności, w istocie, jak wynika z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, wziął pod uwagę, że społeczna szkodliwość czynu oskarżonego była znaczna gdyż kierował on pojazdem w stanie zaawansowanego stopnia nietrzeźwości, a ponadto dopuścił się jego popełnienia w czasie obowiązywania orzeczonych dwoma innymi wyrokami zakazów prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i będąc uprzednio czterokrotnie skazany za kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości, w tym dwukrotnie z art. 178a § 4 k.k. Powyższe okoliczności bez wątpienia w ocenie sądu odwoławczego przemawiały za orzeczeniem wobec oskarżonego surowej kary. Kontrola instancyjna zaskarżonego wyroku wykazała, że sąd rejonowy wymierzając oskarżonemu karę grzywny w wymiarze wskazanym powyżej nieprawidłowo jako argument przemawiający na rzecz nieorzekania kary pozbawienia wolności przyjął, że stan zdrowia oskarżonego nie pozwoli mu na jej wykonanie i byłaby to kara niejako spóźniona, a ponadto orzekanie wobec oskarżonego J. S. kary pozbawienia wolności nie jest już obecnie potrzebne, ponieważ znajduje się on w takim stanie zdrowia, że nie byłby już fizycznie w stanie prowadzić pojazdu, a nadto nie spożywa on już alkoholu, gdyż zagraża on jego życiu.

Sąd okręgowy ma na względzie podeszły wiek oskarżonego, zły stan jego zdrowia, niemniej jednak samo wykonanie kary jest kwestią

zasadniczo odmienną od dyrektyw regulujących wymiar kary, na co wskazuje choćby uregulowanie jej w Kodeksie karnym wykonawczym. Wiele rozstrzygnięć związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności leży we właściwości sądu sądu penitencjarnego. O ile odbycie przez oskarżonego kary w warunkach zakładu karnego mogłoby okazać się niemożliwe, to odbycie kary pozbawienia wolności w warunkach dozoru elektronicznego w ocenie sądu okręgowego jawi się jako realne. Tym bardziej, że oskarżony w przeszłości, w innej sprawie odbywał w ten sposób karę, której wykonanie zakończył 24 lutego 2022 r. Sąd meriti jako argument przemawiający za wymierzeniem kary grzywny przyjął, że J. S. jest w na tyle złym stanie zdrowia, że nie byłby już fizycznie w stanie ani wykonać kary, ani też co ważniejsze prowadzić samochodu. Argument ten był chybiony. Podnieść bowiem należy, że już po zapadnięciu wyroku sądu I instancji, a przed zapadnięciem niniejszego rozstrzygnięcia oskarżony w dniu 28.08.2021 r. został zatrzymany przez funkcjonariuszy Policji do kontroli podczas kierowania pojazdem pomimo orzeczonego zakazu, za co został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Otwocku z dnia 28 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 1314/21 za czyn z art. 244 k.k. Tym samym przyjęte przez sąd rejonowy argumenty przemawiające za orzeczeniem wobec oskarżonego kary grzywny okazały się całkiem niezasadne. Oskarżony swym zachowaniem okazał po raz kolejny całkowity brak poszanowania norm prawnych i orzeczeń sądu, co zdaniem sądu odwoławczego wyraźnie wskazuje, że orzeczona wobec niego kara

grzywny jawi się jako rażąco łagodna.

Przywołane powyżej okoliczności prowadzą do przekonania, że przypisany oskarżonemu czyn nie był odosobnionym incydentem w jego życiu, co wpływa istotnie na możliwość postawienia wobec oskarżonego pozytywnej prognozy kryminologicznej na tym etapie. Jak już wyżej zostało wskazane, oskarżony ignoruje zakazy orzeczone przez sąd, wykazuje notoryczny i całkowity brak poszanowania norm prawnych i jakikolwiek brak refleksji nad własnym postępowaniem, co również należało wziąć pod uwagę, gdyż postawa oskarżonego nie wskazuje, by kara grzywny pozwoliła osiągnąć cele kary.

Sąd okręgowy dokonując kontroli zaskarżonego orzeczenia rozważył dyrektywy wymiaru kary, o których mowa w art. 53 k.k. Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego sąd uwzględnił zamiar, motyw, którym kierował się oskarżony oraz sposób oraz skutki jego działania. Nadto dokonał ponownej analizy sytuacji oskarżonego i wziął pod uwagę tak okoliczności zaostrzające jak i łagodzące karę. W ocenie sądu okręgowego trudno w sytuacji procesowej oskarżonego dopatrzeć się innych okoliczności łagodzących niż stan jego zdrowia, na który powoływał się sąd meriti w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Obowiązkiem sądu jest orzeczenie kary w taki sposób, by uzyskać efekt tzw. trafnej reakcji - in concreto dyscyplinarnej. Dla osiągnięcia tego efektu koniecznym jest uwzględnienie

wszystkich dyrektyw wymiaru kary - prewencji generalnej, prewencji indywidualnej, stopnia społecznej szkodliwości i stopnia winy, które mają jednakową rangę. Stopień winy w tym układzie, stanowi sui generis nieprzekraczalną granicę dla dolegliwości wymierzanej kary, na który wpływają wszelkie okoliczności, które decydują o zakresie swobody sprawcy w wyborze i realizacji zachowania zgodnego z prawem” (vide wyrok SN z dnia 5 marca 2019r. II DSI 13/18).

1.Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia wykazała zatem zaistnienie potrzeby zmiany wyroku sądu rejonowego. Kara musi być na tyle dolegliwa, aby stanowić wystarczającą przestrożę na przyszłość dla sprawcy i przez to zapobiec jego powrotowi na drogę przestępstwa, a ponadto czynić zadość zasadzie prewencji ogólnej, która związana jest z potrzebą oddziaływania poprzez wymiar kary na całe społeczeństwo.

Mając na uwadze właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia oskarżonego oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa trudno uznać, że jego prognoza społeczno-kryminologiczna jawi się jako pozytywna, wobec czego, sąd okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce orzeczonej kary grzywny 200 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 złotych, na podstawie art. 178a § 4 kk wymierzył oskarżonemu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności.

<p>2.Świadczenie pieniężne orzeczone w punkcie 3 zaskarżonego wyroku było zgodne z treścią art. 43a § 2 k.k., a jego wysokość została ustalona z uwzględnieniem sytuacji majątkowej oskarżonego.</p> <p>3.Ponadto sąd w sposób prawidłowy, zgodnie z art. 42 § 4 k.k. orzekł o dożywotnim zakazie prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.</p>		
Wniosek		
Zmiana zaskarżonego orzeczenia i wymiarzenie oskarżonemu J. S. na podstawie art. 178a § 4 k.k. kary 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz utrzymanie pozostałej części zaskarżonego wyroku w mocy.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.		
Z przyczyn wskazanych powyżej wniosek zasługiwał na uwzględnienie.		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności.	

<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.3 1</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>Zwiążle o powodach utrzymania w mocy.</p>	
<p>0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.3.1 1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>
<p>o.0.1Punkt I wyroku Sądu Rejonowego w Wołominie, V Wydział Karny z dnia 4 listopada 2020 r., sygn. akt V K 422/16 dotyczący orzeczonej kary grzywny.</p>	
<p>Zwiążle o powodach zmiany.</p>	
<p>Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia zainicjowana apelacją prokuratora wykazała, że orzeczona wobec oskarżonego zaskarżonym wyrokiem kara grzywny 200 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 10 zł była rażąco łagodna, w związku z czym należało zmienić wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że w miejsce orzeczonej kary wymierzyć oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności. Szczegółowo o powodach zmiany Sąd wskazywał w części 3.1. niniejszego uzasadnienia.</p>	

<p>0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</p>	
	<p># art. 439 k.p.k.</p>

Zwięzłe o powodach uchylenia.		
	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia.		
	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia.		
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.

6. Koszty Procesu	
--------------------------	--

Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
J. S.	III i IV	<p>Na podstawie § 4 ust 1 i 3 i § 17 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. B. kwotę 516,60 złotych, w tym podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną oskarżonemu z urzędu w instancji odwoławczej. Biorąc pod uwagę, że obrońca reprezentowała oskarżonego w postępowaniu odwoławczym, jej wniosek w tym zakresie zasługiwał na uwzględnienie.</p> <p>Na podstawie art. 626 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. z uwagi na sytuację majątkową oskarżonego sąd zwolnił oskarżonego od uiszczenia kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym</p>

7. PODPIS

0.11.3 Granice zaskarżenia	
Wpisać kolejny numer załącznika 1	

Podmiot wnoszący apelację	Prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Rejonowego w Wołominie, V Wydział Karny z dnia 4 listopada 2020 r., sygn. akt V K 422/16		
0.11.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2 Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo		

	błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
0.11.4. Wnioski			
#	Uchylenie	#	zmiana